Nimi: Tehdaspuhtaiden suojakäsineiden turvallinen käyttö
Versio: 2
Laatija: Hyytiäinen, Hanna
Hyväksyjä: Paula Hiljanen, 25.2.2025 15:36
Voimassaoloaika: 27.3.2027
Dokumentin tyyppi: Toimintaohje

Suojakäsineiden käyttö (tehdaspuhtaat suojakäsineet)

Hyvän käsihygienian periaatteisiin kuuluu välttää ennalta käsien likaantumista mikrobeilla. Käyttämällä suojakäsineitä oikein, voit merkittävästi vähentää käsiin kertyvää mikrobikuormaa ja samalla estää mikrobeja siirtymästä käsien mukana. Älä koske paljain käsin paikkoihin, joissa on runsas mikrobikuorma. **Suojakäsineiden käyttö ei koskaan korvaa hyvää käsihygieniaa ja käsien huolellista desinfektiota.**

Tehdaspuhdas suojakäsine ei ole steriili. Tehdaspuhtaat suojakäsineet ovat yleensä laatikoissa, joissa on useita suojakäsineitä. Jotta muut laatikossa olevat suojakäsineet säilyvät puhtaina, ota suojakäsineet laatikosta aina puhtain, desinfioiduin käsin ja pue ne yksitellen käsiin mahdollisimman vähän koskettaen käsinettä.

Käytä asiakas- ja potilastyössä tehdaspuhtaita suojakäsineitä silloin kun:

- kosketat verta, kehon nesteitä, eritteitä
- kosketat kontaminoituneita ihoalueita, limakalvoja, rikkinäistä ihoa, haavoja
- kosketata asiakasta/potilasta (tai hänen ympäristöään), jolla on C.difficile, noro, syyhy, CPE, VRE, Candida Auris tai MRSA-potilas, jolla on hilseilevä iho.
    - HUOM! Muiden kosketusvarotoimin hoidettavien potilaiden kohdalla et tarvitse suojakäsineitä, kun kosketat lyhyesti potilaan ehjää ihoa tai kontaminoitunutta lähiympäristöä.
- hoidat ripuli- tai oksennustautia sairastavaa asiakasta/potilasta
- käsittelet kemikaaleja esim. desinfektioaineita ja tiettyjä lääkeaineita

Suojakäsineet ovat aina potilas- ja työvaihekohtaisia

Suojakäsineet ovat aina potilas- ja työvaihekohtaisia. Vaihda suojakäsineet työvaiheiden välillä, esimerkiksi haavahoidossa eri työvaiheisiin siirryttäessä. Muista, että suojakäsineet kädessä et voi kulkea yksikön käytävällä hakemassa tavaroita, tai näppäillä esimerkiksi puhelinta. Suojakäsineiden tulee olla aina puhdas koskettaessasi potilasta.

Vältä suojakäsineiden tarpeetonta käyttöä. **Pue suojakäsineet aina puhtaisiin, desinfioituihin käsiin**, koska käsissä olevat mikrobit lisääntyvät nopeasti suojakäsineen alla kosteissa ja lämpimissä olosuhteissa. **Suojakäsineiden riisumisen jälkeen desinfioi kädet**, sillä näin poistat käsistä mikrobikontaminaation, suojakäsinettä riisuessa tarttuu myös helposti käsineen ulkopinnalta likaa käsiin.

Muista, että kertakäyttöisiä suojakäsineitä ei voi desinfioida! Jos kertakäyttöisiä suojakäsineitä desinfioi, niiden pintamateriaali muuttuu. Tällöin mikrobit tarttuvat käsineeseen helpommin, ja käsineiden kestävyys kärsii ja läpäisevyys lisääntyy.

Vältä suojakäsineiden tarpeetonta käyttöä

Harkitse tarkasti tarvitsetko suojakäsineet. Tilanteita, joissa et tarvitse suojakäsineita ja **käsihuuhde riittää**:

- vitaalien mittaus
- p.o. -lääkeiden jakaminen
- s.c., i.m. tai iv- lääkkeitä annettaessa
- avustaessa potilasta asennon vaihtamisessa
- potilasta/ asukasta/ asiakasta kuljettaessa
- koskettaessa potilaan/ asukkaan/ asiakkaan tervettä ehjää ihoa
- puhelimeen vastatessa
- ruuan jaossa ja leipien teossa

- koskettaessa lyhyesti kosketusvarotoimin hoidettavan potilaan ehjää ihoa ja tai hänen lähiympäristöään (HUOM! Ei koske potilaita joilla on C.difficile-, noro-, syyhy-, CPE-, VRE-, Candida Auris-kantajuus tai MRSA-kantajaa, jolla on hilseilevä iho)

Suojakäsineiden materiaalit

Suojakäsine tulee valita käyttötarkoituksen mukaan:

- Vinyylikäsineitä voi käyttää lyhytkestoisissa tehtävissä, jossa ei tule suurta mekaanista rasitusta kuten voimakasta hankausta tai venytystä suojakäsineeseen. Vinyylikäsineisiin saattaa tulla pieniä reikiä, joita on vaikea havaita.
- Nitriilikumikäsineet ovat mekaanisesti kestävämpiä, ja mikäli niihin tulee reikä, käsine halkeaa enemmän ja reikä on helpommin havaittavissa. Nitriilikäsineistä löytyy erikoiskäsineitä sytostaattien tai kemikaalien käsittelyyn.
- Lateksikäsineet ovat myös kestäviä, ja antavat vahvan suojan. Ota huomioon mahdollinen lateksiallergia myös asiakkaalla/potilaalla.

Ota huomioon erityisvaatimukset lääkkeiden, muiden kemikaalien ja desinfektioaineiden käsittelyssä

Käsittele pintadesinfektioaineita, jotka on tarkoitettu muiden pintojen kuin ihon desinfektioon (esimerkiksi pintadesinfektioliinat) aina suojakäsineet kädessä. Nämä aineet sisältävät kemikaaleja, joita ei ole tarkoitettu paljaalle iholle.

Haitallisia kemikaaleja käsiteltäessä tulee ottaa huomioon suojakäsineen kemikaaliläpäisevyys. Käsineiden kemikaaliläpäisevyys on materiaalikohtaista ja siihen vaikuttaa mm. käsineiden paksuus. Tämä tulee ottaa huomioon joidenkin lääkeaineiden, kipsauksen ja esimerkiksi suun terveydenhuollossa tiettyjen aineiden käsittelyssä.

Lähteet:

Mäkelä, E. & Meriö-Hietaniemi, I. 2020. Työ- ja suojavaatetus sekä henkilönsuojaimet. Infektioiden torjunta pitkäaikaishoidossa ja -hoivassa. THL.

Syrjälä, H. & Ojanperä, H. Käsihygienia. Kirjassa Hoitoon liittyvien infektioiden torjunta. THL. 2021.

Tehdaspuhtaat suojaimet ja niiden käyttö. HUS. 2023.

Kosketusvarotoimet. HUS. 2024